

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ เราต้องฟังธรรมะ ฟังธรรมะเพื่อให้หัวใจเราฉลาด หัวใจเราว่า เราว่าเราฉลาด แต่เราฉลาดสู้กิเลสเราไม่ได้ กิเลสมันฉลาดกว่าเรา ถ้ากิเลสมันฉลาดกว่าเรา กิเลสมันพาเราคิด กิเลสมันพาเราทำ พาทั้งหมดเลย

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา ธรรมะพาทำ ธรรมะพาทำ โลกเขา คุณิ ทางโลกเขาคุณภาพชีวิตของเขา เวลาเขามีความสุขกัน เขาไปกินข้าวนอกบ้านๆ ถ้ากินข้าวนอกบ้านแล้วต้องกินร้านอาหารห้าดาวสิบดาวด้วย แต่ของเรานะ เรากินข้าวในครัว เราทำมาหากินของเราเอง เราเก็บยอดผัก เก็บผักตามพื้นบ้านมันสดๆ เวลาเขาทำอาหารนะ อาหารที่มีรสชาติต้องคุณภาพ วัตถุดิบต้องสดใหม่ๆ

นี่ก็เหมือนกัน เราทำสดๆ ร้อนๆ นะ ความสดๆ ร้อนๆ ของเรา เราทำครัวของเราเอง เราทำอาหารของเราเอง ถ้าเราทำกินของเราเอง เรามาวัดมาวา เรามาประพฤติปฏิบัติของเรา มันก็เหมือนกัน

เวลาเราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนามันเป็นของของเราเอง สติปัญญาเวลามันเกิดขึ้นมา มันเกิดขึ้นมาจากเรานะ เวลาสติปัญญามันเกิดขึ้นมันจะภูมิใจมาก เวลามันภูมิใจนะ **รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง** เวลาใครทำความสงบของใจ มันมหัศจรรย์ ยิ่งปัญญามันเกิดขึ้นยิ่งมหัศจรรย์ใหญ่เลย

แล้วปัญญาที่มันเกิดมหัศจรรย์นั้นมันยังเจอไปด้วยวิชชานะ มันเจอไปด้วยความไม่รู้ของเราไม่รู้ของเราเพราะมันไม่รอบคอบไง พอไม่รอบคอบ เหมือนจินตมยปัญญา จินตนาการมันยังมีความมหัศจรรย์ขนาดนั้น แล้วถ้าเกิดมันเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาที่โลกุตตรปัญญา ปัญญาที่จะพาพ้นจากโลก มันจะมีความมหัศจรรย์มันขนาดไหน

นี่ไง มันเหมือนกินอาหารนั่นนะ เราไปกินอาหารนอกบ้านๆ เราฟังธรรมๆ เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะเป็นธรรมชาติๆ ร้านอาหารมีกลาดเคลื่อนไปหมด เราจะเข้าร้านไหนก็ได้ เราจะแสวงหาสิ่งที่เราพอใจได้มากน้อยขนาดไหน

แต่เวลาเราจะทำอาหารของเรากินเองนะ เราต้องฝึกหัดของเรา เราต้องทำอาหารขึ้นมาให้ได้ ถ้าทำของเราขึ้นมาได้มันจะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นประโยชน์กับเรา ที่เราลงทุนลงแรงกันก็เพื่อเหตุนี้ เราอยากทำอาหารได้ เราอยากจะมีอาหารกินเอง เราจะทำเพื่อหัวใจของเราไง ถ้าทำเพื่อหัวใจของเรา มันต้องมีสติปัญญาณะ

งานอย่างอื่นยังทำกันได้ ดูทางโลก ดูดี เราฝึกหัดเด็ก เด็กมันหิบบจวยใหม่ๆ ขึ้นมาได้ โอ้โฮ! เราบไม่ดับมือให้มัน มันดีใจของมันมากเลย พอมันโตขึ้น มันมีความรอบคอบมากขึ้น นี่ก็เหมือนกัน งานภายนอกๆ งานภายนอกคืองานอาชีพ สิ่งที่สัมมาอาชีพะ แม้แต่งานทางโลก

แต่ถ้าเป็นงานภายใน งานภายในมันเป็นนามธรรมนะ พอเป็นนามธรรมขึ้นมา มันต้องมีสติปัญญาสมบูรณ์ๆ เราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ใหม่ๆ ด้วยความจินตนาการของเราว่ามันจะเป็นอย่างนั้นๆ มันทำให้เราวิ่งไปหมดเลย ทำอะไรจะให้มันสมบูรณ์แบบๆ

มันไม่มีความสมบูรณ์แบบมาจากไหนหรอก จริตนิสัยของคน ถ้าจริตนิสัยของคน ใครมีจริตนิสัยอย่างไร ตรงกับจริตนิสัยของตัวเอง ทำได้ ให้มีสติปัญญาเท่าทันกิเลสของตัวเอง ถ้ากิเลสของตัวเอง กิเลสมันม้วน กิเลสมันอาย พอกิเลสมันม้วน กิเลสมันอาย กิเลสมันม้วนลงเข้าไปสู่สติจิต เราก็ได้ความสุข ความสงบระงับอยู่พักหนึ่ง ถ้าเราเท่าทันกิเลส กิเลสมันม้วนตัวเลยละ มันอายมันนะ มันอายมัน

เราศึกษาที่ไหน เราค้นคว้าที่ไหน เราหาจากที่ไหน แล้วหามา มันจะได้ประโยชน์กับเราหรือไม่ ถ้ามันจะได้ประโยชน์กับเรานะ ประโยชน์กับเราเป็นประโยชน์อย่างนี้ แล้วเวลาพูดถึงประโยชน์ๆ นะ คนถ้ามีสติปัญญา ดูดี เราทำหน้าที่การงานของเรา เราทำของเราขนาดไหนเราถึงได้ผลตอบแทน แล้วผลตอบแทนนี้มันอยู่ที่เขาวัลผลๆ ด้วย ประโยชน์ที่มันจะได้ขึ้นมา มันได้ตามเนื้อหาสาระไง

แล้วจะเอาประโยชน์ง่ายๆ มันก็เหมือนตอนนี้แชร์ลูกโซ่ๆ เวลาคนทุกชั้นคนจนก็โดนหลอก คนมีการศึกษาก็โดนหลอก คนจะสูงส่งขนาดไหนก็โดนหลอก เพราะอะไร เพราะกิเลสมันหลอก พอกิเลสมันหลอก ผลประโยชน์ตอบแทนมันได้อย่างนั้นจริงๆ หรือ ผลประโยชน์ตอบแทนมันไม่ได้ อย่างนั้นจริงๆ ถ้ามันได้อย่างนั้นจริงๆ เขาจะมาเอื้องานเราหรือ

ใครที่ได้ผลประโยชน์ คุณติ คุณการแข่งขันทางธุรกิจ มีใครยาวสาวได้สาวเอา ปลาใหญ่กินปลาเล็ก ใครมีอำนาจมีอิทธิพลมากน้อยขนาดไหน เขาจะบีบครองตลาดให้หมด เขาจะปล่อยให้ตัวเล็กตัวน้อยมีอาชีพหรือ ตัวเล็กตัวน้อยเดี๋ยวนี้อาชีพจะหาได้ยากขึ้นเรื่อยๆ เพราะปลาใหญ่มันกินปลาเล็ก แล้วนี่ก็เหมือนกัน ในทางผลประโยชน์ ใฮ์นู่นก็ ๗ เปอร์เซนต์ ๒๐ เปอร์เซนต์ นั่นก็ว่าไป แล้ววุฒิภาวะเราก็เชื่อเขา เวลาเชื่อเขาๆ เชื่อใคร คนที่จะหลอกก็คนในครอบครัวนั่นนะ พี่น้องกันก็ไปชักชวนกันมา แล้วเวลาคนใกล้ชิด เขาเอาคนใกล้ชิดนั่นแหละ เอาคนใกล้ชิดนั่นนะ ไปชักนำกันมา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เราจะไว้ใจใคร นี่กาลามสูตร กาลามสูตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น ให้เชื่อในการประพฤติปฏิบัติ ให้เชื่อแต่การชวนชววยของเรา ถ้าเราชวนชววยของเรา เราทำจริงทำจริงของเราขึ้นมา ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา จะมากจะน้อยขึ้นมา ด้วยความมูมานะ ด้วยความบักบั่นของเรา ด้วยอำนาจวาสนาของเราละ

คุณติ คนมีสติปัญญาขึ้นมา เราจะทำหน้าที่ของเรา เราทำของเราเพื่อประโยชน์กับเรา เราทำของเรา เราทำของเราละ แล้วผลที่ได้ตอบแทนมามันอยู่ที่อำนาจวาสนา อำนาจวาสนาคือว่าเราไปเจอคนดี เจอสังคมที่ดี เวลาเจอสังคมที่ดี เห็นไหม

ทุกข์ของบัณฑิต ทุกข์ของบัณฑิตไม่ใช่อะไรเลย อยู่ใกล้คนพาล อยู่ใกล้คนพาล คนไม่มีเหตุ ไม่มีผล คนพาล นี่มันเป็นความทุกข์มาก ไม่มีเหตุมีผลคุยกันไม่รู้เรื่องไง แต่ถ้าเรามีบุญกุศลของเรา คนรอบข้าง คนของเรามันพูดกันรู้เรื่อง สิ่งที่อยู่เรื่อง

นี่ก็เหมือนกัน เราทำหน้าที่การงานสิ่งใด ถ้าเราเจอหมู่คณะที่ดี เราเจอสังคมที่ดี สิ่งนั้นมันก็จะร่วมเย็นเป็นสุขใจไหม เราไปเจอสังคมที่เอารัดเอาเปรียบกัน สังคมที่เหยียบย่ำกัน อยู่ในสังคมอย่างนั้น

ถ้าอยู่ในสังคมอย่างนั้น เราทำดีขนาดไหน ความดีก็ความดีของเราวันยังค่ำนั้นแหละ แต่ผลตอบสนอง
ไง ที่นี้เราจะเรียกร่องแต่ผลตอบสนอง ผลที่เวลาเราทำแล้วต้องได้อย่างใจเราๆ

ถ้าเราทำกับคนดี ได้ดีแน่นอน เพราะคนดี เขาต้องการคนดี เพราะคนดีเขาเป็นธรรม เป็นธรรม
ดีคือดี ชั่วคือชั่ว เขาแบ่งแยกได้ถูกต้อง ไอ้คนพาลๆ มันแบ่งดีแบ่งชั่วไม่ได้ มีแต่ผลประโยชน์ๆ เอา
แต่ผลประโยชน์ จะดีหรือชั่วช่างมัน ไม่เกี่ยว แล้วเวลาสิ้นอายุขัยไปนะ เวลาไปเกิดในภพชาติใดก็
แล้วแต่ ไอ้เวรกรรมนั้นมันตามไปทั้งนั้นนะ จะไปเจอคนอย่างนั้น จะไปเจอคนเห็นแก่ตัว มันจะไปเจอ
สังคมอย่างนั้นนะเพราะมันทำของเขาไว้ ถ้ามันทำไว้มันจะไปเจออย่างนั้นนะ แต่ถ้าคนเขาทำคุณงาม
ความดีๆ ทำดีอย่างไรมันก็ไปเกิดเป็นคนดีทั้งนั้นนะ เวลาเกิดเป็นคนดี นี้มีการเกิด ฉะนั้น มนุษย์เรามัน
มีทำดีและทำชั่วทั้งนั้น

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาท่านตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว เวลาญาติพี่น้องที่แย่งน้ำ
กันๆ ปางห้ามญาติๆ แม้แต่ญาติพี่น้องกัน ระหว่างญาติข้างพ่อกับญาติข้างแม่แย่งน้ำทำนากัน เวลามัน
เกิดภัยแล้งขึ้นมา ภัยพิบัติ เวลาท่านไปห้ามครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ พอครั้งที่ ๓ แล้วไม่ห้าม มันเป็นเวรเป็น
กรรม

คำว่า “เป็นเวรเป็นกรรม” กรรม แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังยอมรับกรรมอันนั้น
เลย แต่ด้วยบุญญาธิการของท่าน ท่านทำคุณงามความดีของท่านมา แล้วอนาคตตั้งสัจจะเห็น เห็นว่ามัน
จะเป็นไป อุตส่าห์ไปห้าม ไปให้ปัญญา แต่ให้ปัญญาไปแล้ว ด้วยความบิบบิ้นของสังคม ประชาชนไม่
มีน้ำทำนา แล้วสังคม เป็นผู้ปกครองๆ ยกทัพจับศึกมารบกัน ถึงที่รบกันแล้วแหลกลาญไปทั้งสองข้าง
เลย นี่ไง เวลากรรมมันให้ผล กรรมมันให้ผลใช้ไหม

แล้วนี่บอกเวลาเราทำของเราเพื่อผลประโยชน์อย่างเดียว อย่างอื่นไม่เกี่ยว มีแต่ผลประโยชน์
มองแต่เรื่องผลประโยชน์ๆ

ผลประโยชน์มันเป็นสมบัติสาธารณะ เงินในกระเป๋าเรา แม้แต่ถ้ารัฐบาลเขายกเลิกการใช้ ไม่มี
ค่าเลยนะ มันเป็นเรื่องสาธารณะไง แต่สาธารณะมันเป็นผลประโยชน์กับโลกใจ แต่ถ้าผลประโยชน์

ของเรา ที่ว่าคนฉลาดๆ มันมีสติปัญญา เราวาง เราก็มีโอกาส เราก็ทำได้ทั้งนั้นนะ แต่เราพอแล้ว เราวางของเราไว้

ถ้ามันเป็นการเกื้อกูล เป็นการช่วยเหลือก็เรื่องหนึ่ง ถ้าไม่เป็นการช่วยเหลือเกื้อกูล เราพอแล้ว เราพอแล้ว แต่ของเรา งานของเราที่เราจะเอาจริงจังของเราไง อริยทรัพย์ ทรัพย์จากภายในของเรานี้ไง แล้วทรัพย์จากภายในของเรา เวลาทำขึ้นมามันต้องเป็นจริงเป็นจังสิ เวลาเราคัดน้ำ มันก็ต้องมีน้ำให้เราดื่ม ได้จริงๆ สิ เราจะคัดน้ำเป็นพิธี คัดน้ำ แต่ไม่มีน้ำให้เราดื่ม

นี่ก็เหมือนกัน ผลประโยชน์ตอบสนองทางโลกๆ มันเรื่องของเขา แต่ผลประโยชน์ที่จะตอบสนองกับเรานะ บัจฉิตตัง สันติภูจฺจโก ต้องเป็นความจริงขึ้นมาสิ ความจริงๆ ของเรามันเป็นสมบัติของเรานะ ทำความดีความชั่ว มันติดกับหัวใจนี้ไป เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเป็นสมบัติของเขา

นี่ไง คุณติ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ เวลามาขอบวชเพื่อปฏิบัตินะ “นั่นไง อัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวาของเรามาแล้วๆ” นี่เวลาเพิ่งมาขอบวช

นี่ไง อนาคตสงฆญาณที่องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านรู้ของท่านไง “อัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวาของเรามาแล้ว” แล้วเวลามาขอบวช บวชแล้วเวลาประพฤติปฏิบัติ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้เกี่ยวข้องเอง คุณติ เวลาพระโมคคัลลานะวงแหงหาชวนอน ท่านก็ไปแก้ไขพระโมคคัลลานะ เวลาเทศน์ว่าการหลานพระสารีบุตร พระสารีบุตรเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา นั่นมันคืออะไรล่ะ นั่นเพราะว่าเขาก็ทำของเขา มา เขาทำของเขา มา

ดูพระติเตียนเลย ติเตียนว่าทำไมไม่ตั้งพระอัญญาโกณฑัญญะเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา ทำไมไม่มอบตำแหน่งให้กับผู้อาวุโสสูงสุด พระเขาติเตียนนะ ติเตียนว่าองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าลำเอียง

องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประชุมสงฆ์เลย “สมบัติของเขา สมบัติของเขา เขาทำของเขา มา เขาสร้างสมของเขา มา องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะให้มันเพิ่มพูนไปอย่างนั้นไม่ได้ มันเป็นของของเขา”

ย้อนกลับมาที่เรานี้ไง กรรมดี กรรมชั่วไง ใ้อผลประโยชน์ๆ เวลาทำขึ้นมา ของของเราทั้งนั้น นะ ทำดีทำชั่วมันก็ฝังอยู่ที่ใจไปทั้งนั้นนะ แล้วทำดีทำชั่ว เรามีสติปัญญา คนที่เขาฉลาด คำว่า “สติปัญญามันพอ” มันพอแล้วมันไม่ทุกข์ไม่ยาก พอไม่ทุกข์ไม่ยากขึ้นมาแล้วมันมีความสุขนะ

แต่ถ้ามันยังตะเกียกตะกายกันอยู่ จะเอาๆ เอาทั่วโลก โลกทั้งโลกก็ไม่พอ พอมันไม่พอขึ้นมา มันทุกข์มันยาก มันบีบคั้นหัวใจใจ ใ้อพอไม่พอ ใ้อวัดดูมันอยู่ข้างนอก ใ้อหัวใจที่มันไปยึดมันนั้น อันหนึ่ง แล้วใ้อกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจก็บีบคั้น

แต่เพราะเรามีสติปัญญาใช้ใหม่ เราเกิดมาเราเป็นญาติกันโดยธรรมใช้ใหม่ เรามีร่างกายและ จิตใจใช้ใหม่ เวลาร่างกายเราก็หาอาหารมาเพื่อดำรงชีพใช้ใหม่ จิตใจของเรามันต้องการศีลต้องการ ธรรม ต้องการสติปัญญา สติปัญญาตบหัวใจมันเข้าไป เอ็งไม่พอสักทีหรือ เอ็งพอหรือยัง เอ็งพอหรือ ยัง แล้วเวลาพอแล้วทำอะไรต่อ พอแล้วมีสมบัติใหม่

เวลาชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เวลาจะตายวันนี้ ตายพรุ่งนี้ ตายแล้วได้อะไรไป เกิดเป็น มนุษย์เกิดมาเป็นอริยทรัพย์ เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนถึงใ้อมี ศีลมีธรรมในใจ แล้วศีลธรรมในหัวใจเป็นอย่างไร

เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศีลธรรมๆ เราเป็นคนมีธรรมๆ เวลา นักปฏิบัติคุยกันนัก อวดกันนัก มีคุณธรรมๆ ถ้ามันมีคุณธรรม พุทธิดกรรมอันนั้นมีคุณธรรม คุณติ เวลา หลวงตาท่านพูดเอง เวลาท่านสนทนาธรรมกับใครก็แล้วแต่นะ เวลาได้สนทนาธรรมกันแล้ว ใครจะมา ปรับโทษอย่างไรท่านบอกไม่ต้องมาพูดให้ฟังเลย ท่านไม่เคยฟังใครเลย เพียงแต่ท่านได้สนทนากับ พระองค์นั้นแล้ว แล้วพระองค์นั้นก็เลศอาสวะสิ้นไปแล้ว พอสิ้นไปแล้วมันไม่มีอะไร พอมันไม่มี ะไร คำว่า “ไม่มีอะไร” ขึ้นมา ไม่มีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก พุทธิดกรรมความเป็นอยู่มันจะเป็น โทษไปได้อย่างไร มันไม่เป็นโทษ มันเป็นโทษไปไม่ได้ แต่ในสายตาของโลกเพ่งโทษๆ

ในสมัยพุทธกาลนะ มันมีพระทัฬหฬลบุตร ท่านเป็นพระอรหันต์ตั้งแต่อายุ ๗ ขวบ ท่านเป็นพระอรหันต์แล้ว พอคำว่า “เป็นพระอรหันต์” มันไม่มีงานส่วนตัว ใจ คือไม่มีงานต้องมาชำระล้างกิเลสในใจ ท่านก็ขอ ขอเป็นผู้รับภาระสงฆ์เป็นภคตพุทธศาสน์ เป็นผู้จัดพระไปฉันเวลาเขามาฉันมนต์

ที่นี้พอจัดไปฉัน พอจัดไปฉันมันก็เป็นเวรเป็นกรรมนะ พอจัดไปฉัน บางองค์ก็ได้ไปบ้านคหบดีที่มีฐานะ บางทีก็จัดไปแล้วไปได้แต่บ้านที่เป็นคนทุกชั้นคนจนใจ ให้อู่พระพวกนั้น ฉัพพัคคีย์ๆ เวลาเขาไปนะ เขาได้แต่บ้านคนจน

อินเดียสมัยโบราณในพระไตรปิฎกเขียนไว้ว่ามีข้าวกินกับน้ำผักคอง ข้าวเอาน้ำผักคองรด ฉะนั้นอย่างนั้น แล้วเวลาพระไป ไปเจออย่างนั้นนะ แล้วไปเจออย่างนั้นทุกทีเลย ก็หาว่าพระนี่แกล้ง หาว่าพระทัฬหฬลบุตรแกล้ง เฟ่งโทษนะ เฟ่งโทษว่าลำเอียง พอลำเอียงขึ้นไป พระพุทธเจ้าบอกมันไม่เป็นอย่างนั้น ไม่เป็นอย่างนั้นก็ปรับเขาเป็นสังฆาทิเสส พระพุทธเจ้าว่าไม่เป็นอย่างนั้น ปรับเขาเป็นปาราชิกนะ

ไปตั้งแพะใจ เห็นสัตว์มันเสพกันแล้วบอกว่าสัตว์นั้นชื่อพระทัฬหฬลบุตร แล้วเห็น แล้วก็มาโจทก์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านไม่เชื่ออยู่แล้ว แต่ก็ตั้งกรรมการสอบ เวลาสอบขึ้นมา ถามพระองค์นั้นว่าเห็นจริงๆ ไหม

เห็น

เห็นอะไร

ก็เห็นแพะมันเสพกัน แล้วแพะมันชื่อนั้น ใหม่ๆ ที่พระทัฬหฬลบุตร ก็รู้แล้ว พระพุทธเจ้าก็รู้ เพราะมันเป็นอย่างนั้นไปไม่ได้

เราจะบอกว่า เวลาคุณนักว่ามีธรรมๆ ถ้ามีธรรมนะ มันมีศีลมีธรรมขึ้นมาจะหนึ่ง ไม่โกหก ไม่เห็นแก่ลาภ ไม่อยากดัง ไม่เหยียบหัวคน มันไม่เป็นทั้งนั้นนะ ให้อู่คุณนักมีคุณธรรมๆ ย้ำเขาไปทั่ว เวลาย้ำเขาไปทั่วแล้วก็บอกว่า ให้อู่คนพุดนี้เก่งนัก ย้ำเขามากกว่า

ซึ่งถูกชี้ผิดนี้เป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ เวลาเมื่อเหตุการณ์ขึ้นมา ผู้ที่กล่าวหา ผู้ที่ถูกกล่าวหาในศีลใน
ธรรม รู้จักถูกรู้จักผิด สิ่งใดผิดก็ต้องเป็นผิด แม้จะอยู่ในท่ามกลางสิ่งใดก็คือผิด นี่ความกล้าหาญ
ของผู้ที่มีศีลธรรมในใจที่กล้ายืนยันผิดคือผิด ถูกคือถูก นั่นละสำคัญ

แต่ไม่ใช่อย่างนั้น มีคุณธรรมไปตามกระแส โอ๊ย! ถ้าข้างไหนพวกมากก็ไปข้างนั้น ข้างไหน
กำลังจะตั้ง กูเกาะข้างนั้นก่อนเลย อย่างนี้หรือมีคุณธรรม มีคุณธรรมมันต้องอยู่กับความถูกต้อง แล้ว
เราทำความถูกต้องนั่นคือศีลธรรม คือธรรม แล้วมันจะมีออกมาตามความจริงใจ

เวลาคุยไม้กัน นู่นก็มีคุณธรรม นี่ก็มีคุณธรรมนะ ไม่เป็นความจริงหรือ ถ้าเป็นความจริงนะ
ท่านจะมีคุณธรรมหรือไม่มีคุณธรรม พฤติกรรมอันนั้นมันแสดงตนเอง ผู้ที่ทรงศีล เด็กที่มันมีศีลมี
ธรรม โอ๊ย! เราชื่นชมนะ คนที่ทำถูกต้องดีงาม เราชื่นชมทั้งนั้นนะ แต่โอ๊ยปากที่ว่ามีศีลมีธรรม หน้า
ไหว้หลังหลอก ปากพูดอย่างทำอย่าง ไอนี้ไอนั้นุขย์มหัศจรรย์ คิดอย่างหนึ่ง พูดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง
การกระทำกับใจไม่ตรงกันเลย

ทีนี้เวลาย้อนกลับมาที่ครูบาอาจารย์ของเรา เวลาหลวงตาท่านพูด เวลาหลวงตาท่านพูดนะ
เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดตั้งแต่สมัยไหนอย่างไรก็เป็นอย่างนั้น ฉะนั้น เวลาหลวงตาท่านพูด จะพูดถึง
ไอ้หมูสองตัวนั้นนะ เวลาท่านชราภาพ เวลาท่านคิดถึงตอนที่ท่านออกประพฤติปฏิบัติ ไอ้หมูสองตัว
นั้นนะ พูดร้อยครั้งก็อันนั้นนะ ไม่มีเปลี่ยนแปลง ไอ้หมูสองตัวนั้นนะ พูดอย่างไรก็พูดอย่างนั้นนะ
ท่านพูดตามความเป็นจริงใจ พูดแล้วพูดเล่ามันก็เป็นความจริงอยู่วันยังค่ำ แต่ถ้าพูดไม่จริง พูดอะไรมัน
ก็ไม่จริงทั้งนั้นนะ

นี่พูดถึงคุณธรรม คุณธรรมส่วนคุณธรรม ถ้าคุณธรรมอันนั้นเป็นความจริงแล้วพฤติกรรมจะ
แสดงออกมาอย่างนั้น พระทัพพมัลลบุตรเป็นพระอรหันต์มาตั้งแต่อายุ ๗ ขวบ แล้วเป็นผู้แจกภัตแทน
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาจะลำเอียงได้อย่างไร มันเป็นเวรเป็นกรรมของไอ้พวกพระนั้นนะ
เป็นเวรเป็นกรรมเป็นวาระ วาระถึงเวลาเขาถึงกิจนิมนต์ของเขาก็ไปเจอแต่ข้าวกับน้ำผักคอง ไปฉันทัน
ข้าวน้ำผักคองบ่อยๆ ชักโครก เอ๊ะ! ลำเอียง แล้วเข้าข้าง

มันเป็นกรรมของเอ็ง เอ็งทำมาอย่างนั้น ทำไมเอ็งไม่ไปเจอเศรษฐี ไม่ไปเจอคนมั่งมีศรีสุขละ เวลาวาระของเอ็ง เวลาวาระของเอ็งก็ไปเจอแต่ข้าวอย่างนั้น แล้วเวลาคนอื่นเขาไปก็ไปอิจฉาธาร้อน เขา แล้วก็ปฏิเสธเรื่องกรรม นี่ก็กรรม มโนกรรม ความคิดเจตนา มโนกรรมทั้งนั้นนะ

เวลาทำไป เห็นไหม ถ้าเราพิจารณาอย่างนี้ พิจารณาให้มันเป็น คุณั่งคุณละครแล้วย้อนถึง พฤติกรรมของเรา เราดูแล้ว แล้วก็กลับมาที่เรานี้ ทำอย่างนี้จะได้อะไร ทำอย่างนี้จะได้อะไร ที่ เขาทำๆ กันมาเพราะเขามีเวรมีกรรมของเขา เขาทำแล้วเขาถึงได้อะไรอย่างนั้น

แล้วเราละๆ ย้อนกลับมาที่เราแล้ว แล้วเราละ เวลาเรา เราเป็นบัณฑิต ถ้าเป็นบัณฑิตขึ้นมาจะ **ธมฺมสาธุจฺจา เอตมฺมจฺลุมฺมุตฺตมํ** เราสนทนาธรรมกัน สนทนาธรรมเพื่อเป็นคดิธรรม เป็นวิชาการ เป็นการศึกษา แล้วเราปฏิบัติให้เป็นของเราขึ้นมา

เวลาสนทนาธรรมกันก็เรื่องของเขา ใ้ใครจะชี้ไม่ว่ารู้ ๓ โลกธาตุ รู้ ๓ โลกแล้วเอ็งได้อะไร รู้ กิเลสสำคัญ รู้ในใจของเรา งานของเรา กินข้าวนอกบ้านๆ ร้านอาหารมันเยอะเยอะไปหมดทั้งนั้น นะ ในครัวเอ็งมีอาหารสักถ้วยหนึ่งใหม่ ถ้าในครัวเอ็งมีอาหารสักถ้วยหนึ่ง มีน้ำพริกสักถ้วยหนึ่ง มี พรรคพวกมา เอน้ำพริกมากินกันก็ยังมีความสุขนะ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นความจริงๆ ความจริงเป็นอย่างไร ความจริงในหัวใจอันนั้นนะ นี่ใจ จะรู้ร้อยแปด รู้พันเก้า รู้ก็รู้ตามพระไตรปิฎก ทางวิชาการมันมีมาทั้งนั้นนะ รู้มาทำไมละ รู้มาอวดเขา หรือ ทำไมไม่รู้เท่าทันกิเลสของตน ถ้ามันรู้เท่าทันกิเลส นี้คุณธรรมมันอยู่ตรงนี้

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงตามหาบัว ท่านบอกว่าท่านบรรลุธรรมแล้วมันคุยกับใคร ไม่ได้หรอก เวลาพูดก็พูดภาษาโลกเท่านั้นแหละ ถ้าพูดไปเขาจะหาว่าเราบ้า เราบ้าไป เราบ้าคืออะไร เราบ้าคือเราละเราวางใจ

หลวงปู่มั่น เวลาทางโลกท่านเหมือนเศษคน เหมือนผ้าจี่รี้วไม่มีค่า ไม่มีค่าทางโลก ไม่มีมูลค่าทางโลก แต่พูดถึงทางธรรมนี่สุดยอด เทวดา อินทร์ พรหมยังต้องมาฟังเทศน์หลวงปู่มั่นนั้นนะ ถ้ามัน

มีค่า มันมีค่าอย่างไร้เงา แม้แต่เทวดา อินทร์ พรหมเขายังเห็นค่าเลย มนุษย์มันไม่เห็น มนุษย์มันเห็นแต่
ลาภสักการะ มันเห็นแต่ความอยากดังอยากใหญ่ นั่นไง

ถ้ามีคุณธรรม เราหาอยู่หากินในครัวของเรา เราหาอยู่หากินในบ้าน เราเดินจงกรม นั่งสมาธิ
ภาวนาเพื่อของเรา แล้วไม่ไปโลกอยากได้แบบแชร์ลูกโซ่ มันจะประดังออกมามาก เพราะอะไร เพราะ
คนมันเห็นตัวอย่าง แล้วความโลภของคนมันมหาศาล ใจความโลภของคนมันจนตรอกแล้วมันทำได้
ทั้งนั้นนะ คุณจนตรอกสิ หมาจนตรอกมันกัณณะ นี่คนมันทุกข์มันยากมันไม่มีทางไป มันก็หาทาง
ออก เทียวมาหลอกลวง ใจคนอยู่เฉยๆ ก็ไปเดือดร้อน อยากได้ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ไปกับ
เขา ทำไมเอ็งโง่ได้ขนาดนั้น เงินในกระเป๋าแท้ๆ ควักไปให้เขา ทำไมไม่หาอยู่หากินกันเอง ทำไมต้อง
เอาเงินในกระเป๋าควักให้คนอื่น ทำไมเอ็งขาดสติได้ขนาดนั้น

ฉะนั้น ให้เป็นชาวพุทธ ชาวพุทธ ถ้าเราทำงานทางโลก เราก็ชวนขวยของเรา ขวนขวยตาม
เนื้อผ้า เราจะหาอยู่หากินของเราเอง เราก็ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา ให้เป็นความจริงความจ้ง
ความจริงขึ้นมาในหัวใจนะ

**พึงธรรม พึงธรรมก็คือศีลธรรมแท้ๆ นี่แหละ เพียงแต่ว่าเรามองข้ามมันไปไง เราไปมอง
แต่ผลประโยชน์ข้างนอกใจ เราไม่มองหัวใจเราเลยที่มันจะขึ้นบานบ้าง หัวใจของเราจะอบอูน
บ้าง หัวใจของเราๆ**

ครูบาอาจารย์ท่านพูดประจำนะ มีความสุขที่สุดเลยถ้าได้อยู่คนเดียว อยู่ที่ไหนก็ได้คนเดียว
อย่าให้ใครมายุ่งกับเรา มีความสุขมาก สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบแล้วมันอยู่ที่ไหนมันก็มี
ความสุข มันพอใจ แต่เป็นภาระ เป็นหน้าที่ ทำตามหน้าที่นะ เราได้ทำตามหน้าที่เราแล้ว

หลวงตาท่านพูดประจำ ท่านได้ทำหน้าที่ของท่านแล้ว ท่านได้เทศน์ว่าการแล้ว อยู่ที่สัตว์โลก
เป็นกรรมของสัตว์ สัตว์นั้นจะหิบนอย จะได้น้อยได้น้อยเป็นกรรมของสัตว์ เอวัง